

Sahibi ve Başmuharrir
SİRET BAYAR
Memleket menafine aid yazılara
savfalarımız açıktır.
Basılmayan yazılar geri
verilmez.

ULUS SESİ

— SİYASAL GÜNDELİK TÜRK GAZETESİ —

Sayı 1223
18 Mayıs 1939
Perşembe
Sayısı 100 Paradır.

On ikinci yıl

Kuruluş yılı 1 Ağustos 927

Başvekilimizin beyanatı

Yazan: Siret Bayar

○ N dokuz senedir, Atatürk ve İnönü'nün sulh yolunda yürüyoruz. Bu ışıklı yolda hedefimiz beşeriyeti büyük bir harp felâketinden uzak bulunduracak sulh nizamının ve müşterek bir emniyetin kuruluşuna hizmet etmektir.

Bu dava ve ülkümüzde, son hadiseler karşısında yolumuzun şaşmayan istikametini, Başvekil Refik Saydamın Kamutaydaki her türlü tereddüdü bertaraf eden son beyanatı çok güzel tavih ve tayin etmiştir.

Muhterem Başvekil, harici siyasetteki ana prensiplerimizin hedef ve gayesini şu iki kelime ile ve bütün şümulle hülâsa etmişlerdir: Sulh ve emniyet...

Şimdiye kadar sabit olduğu gibi, bundan sonra da görülecektir ki, sulh ve emniyet, İnönü Türkiye'si ve Refik Saydam hükûmeti için değişmez bir mefkûre, kutlu bir idealdir. Ve bu ideale bağlılıklardır ki kendi milli ve hayati menfaatlarımızdan ziyade insanlığın sadet ve selâmeti namına sulh istiyoruz ve bu yolun yolcularına her türlü müzaharet ve yardıma bulunmayı her şeyden evvel insani bir vazife biliyoruz.

Yarının tehlikeli hadiseleri memleketimizden oldukça uzaktadır. Fakat bu tehlikenin komşu ve dostlarımızdan ve hatta bütün dünya milletlerinden uzak kalmasını ve müşterek bir sulh ve emniyetin milletleri selâmet

sahiline çıkarmasını temenni ve arzu ediyoruz.

Sözün kıssası ve açığı şudur:

Dünya bugün biri, toprak istilâsı ve küçük devletleri ezmek, haklarını çiğnemek hedefini güden bir istilâ cephesi, diğeri insanlığın umumî bir harp badiresinden uzak bulunmasını, hiç bir milletin istiklâline, haklarına, iktisadî menfaatlerine dokunulmamasını isteyen bir sulh cephesi karşısındadır.

Terazinin hangi tarafının ağır basacağı bugün için pek kestirilemezse de, sulhseverlerin bu ikinci cephede birleşerek yer almalarının, dünyayı bir harp badiresinden kurtaracağı hüküm ve inancını kuvvetlendirmekte ve arttırmaktadır.

Şu muhakkak ki, aramızdaki dostluk münasebatı günden güne inkişaf — Sonu 2 inci sayfede —

Büyük Millet Meclisi

Pazartesi gününden itibaren hergün toplanarak bütçe müzakeresine başlayacak

Ankara 17/18 Radyo: Büyük Millet Meclisi bu gün Şemsettin Günaltayın başkanlığında toplanarak bir kaç kişinin ölüm cezalarının tasdikine dair mazbatayı kabul etmiştir.

Bundan sonra, abidelerin ve tarihi mabetlerin esaslı bir surette tamiri için Vakıflar U. Müdrlüğüne selâhiyet veren lâyiha müzakere edilerek kabul edilmiştir.

1939 yılı bütçe müzakereleri başlayacağından Meclis Pazartesi gününden itibaren her gün saat 14 te toplanacaktır.

939 yılı bütçesinin masrafı 261 milyon küsür lira ve varidatı da yine 261 milyon küsür lira olarak tahmin edilmektedir.

Yeni yıl bütçemizde 11 milyon küsür bin liralık bir fazlalık olduğu halde hükûmet vergiyi azaltmak yolunda cesaretle yürümektedir.

19 Mayıs 1919

Falih Rifki Atay

1919 Senesi baharına doğru Vahdettin'in nazırları Mustafa Kemale artık emniyet etmek doğru olmadığı fikrinde idiler. Kararları basittir: Mustafa Kemal Anadolu dağlarına atmalı ve orada çürümeli!

Mustafa Kemal de aşağı yukarı bu karardadır. Artık İstanbul'da ne saray, ne Babıâli, ne de yabancılarla bir iş görülebilir. Nihayet her kes bu hakikatı görmüştür. Anadolu'ya geçmek sırasıdır; Türk milletini ancak bir halk hareketi kurtarabilir.

Hem Vahdettin'in nazırları, hem Mustafa Kemal'in kendisi Anadolu'ya geçmek için vesile aramaktadırlar. Kabine bu vazifeyi bulmuştur:

Harbiye Nazırı Şakir Paşa bir gün Anafartalar kahramanını yanına çağırır ve kendisine bir dosya uzatır.

— Bunu okurmusunuz?

Dosya ecnebi zabitelerinin raporlarıdır. Hemen hepsi şöyle diyor: "Türkler, Samsun ve etrafındaki Rum köylerine tecavüz etmektedir. Osmanlı hükûmeti bu tecavüzleri menedebilecek kudrette değildir. Buralara emniyet ve huzur vermek insanlık borcumuzdur."

Dosyanın yanında bir de protesto vardır: "Eğer Osmanlı hükûmeti bu tecavüzleri hemen menedemezse, onun vazifesini

Ebedi Şef Atatürk

biz yapacağız."

Mustafa Kemal raporları ve protestoyu okuduktan sonra Harbiye nazırının yüzüne baktı:

— Arzunuz paşam?

— Bunun böyle olduğunu zanneder misiniz?

— Zannetmem. Fakat bir şeyler olmak ihtimalinde yok değildir.

Devam etti:

— İşte bu böyledir, değil midir, evvelâ bunu meydana çıkarmak için oraya bir zat gitmelidir. Sadrazam paşa ile bu vazife için sizi düşündük.

— Benim vazifem, yalnız Ruhlara zulüm olup olmadığını tetkik etmekten mi ibaret olacaktır?

— Evet!

— Pek iyi, yalnız müsaade ederseniz vazifeme bir sıfat, bir şekil vermek lâzımdır. Sizi rahatsız etmiyeyim. Erkâni harbiyenizle görüşeyim.

— Sonu var —

Diğer haberlerimiz iç sayfalarda..

Polonya

Danziğa anî bir hücumu karşı tedbirler alıyor

Trenler durmada asker taşıyorlar

Ankara 17 Radyo: Polonya makamları, Danzige anî bir hücumu karşı ihtiyatî tedbirler almıştır.

Asker nakleden

trenler durmadan Danziğe gidib gelmekte ve Almanyanın karşılaşıcağı sevku'ceş noktalara kuvvet yığılmaktadır.

Ebedî Şefin Samsuna ayak bastığı gün

Umumi Harbin ve mütareke yıllarının ıı ve karanlık günlerini yaşayanlarımız ve görenlerimiz pek çoktur. Bu acıranlı günleri bir kâbus küntüsü duymadan hatırlamak ve göz önüne getirmek mümkün olmuyor.

Neydi o günler, yıkılan koca imparatorluğun ülkesini paylaşmak için neler düşünülüyor ve yapılmıyordu.

Her tarafı inilti için de olan yurdun her gün bir köşesi işgal edilirken, Türk öldü diye mirasa konmak hirsile nece fecatlar ve zulümler irtikâp edilmişti.

İşte böyle elemli bir günde, bundan tam 21 yıl önce 19 Mayıs 1919 da ışık bakışlı, güneş başlı Türkün büyük evladı, genç ve güzel kumandanı Mustafa Kemal Samsuna ayak basmış, Türk milletinin talini eline almıştı.

Trablusta, Çankkalede

Kafkas ve Sina cepheleğinde harikalar yaratan bu dahi kumandanın pâk ve asil nasiyesinden bir kurtuluş güneşinin doğacağına iman eden Türk ulusu onun etrafında tek vücut olarak toplanmış açtığı oğuz bayrağının altında millî mücadelesine o gün başlamıştı.

Yüce kurtarıcı, aziz Atatürk o gün 19 Mayıs 1919 günü Karadenizin Samsun şehrinden başladığı, kurtuluş ve istiklâl mücadelesini tam üç sene dört ay sonra ordularına hedef gösterdiği Akdenizin İzmir şehrinde tamamlamıştı.

19 Mayıs Karadenizin siyah dalgaları arasından Samsun kıyılarına kurtuluş müjdeleyen Atatürk güneşinin doğduğu bir gündür. Bu kutlu günün hatırasını her Türk genci ve ferdi ebediyete kadar vicdanında ve kalbinde taşımayı en kutsal bir vazife bilmelidir.

Valiler arasında Geniş değişiklikler yapılacak

Ankara — Valiler arasında geniş bir değişiklik yapılmasına dair hazırlanmış bulunan bir kararname yüksek tasdika arz edilmiştir.

Öğrenildiğine göre bu kararnameye nazaran münhal bulunan İzmir Valiliğine Balıkesir valisi Etem, Kayseri valiliğine Bursa valisi Şefik, Bolu valiliğine Matbuat Umum Müdürü Naci Kırıman, Sivas valiliğine Nüfus Umum Müdürü Muhtar, Manisa valiliğine Dahiliye Vekâ-

leti umum müdürlerinden Faik Törel, Konya valiliğine dördüncü umumî müfettişlik başmüşaviri Nizamettin, Kırşehir valiliğine Ordu valisi Bekir Sami, Ordu valiliğine Kırşehir valisi Mithat, Bursa valiliğine Trabzon valisi Refik, Muğla valiliğine Malatya valisi Etem, Isparta valiliğine sabik Seyhan valisi Tefvik Hadi tayin edilmektedir.

Kayseri valisi Adli Baymanın vekâlet emrine alınacağı haber verilmektedir.

Şehirden-Köye

Yarınki

Bayram..

Merhaba köylü dayılar, nasılsınız; ne var ne yok ?

Yarın 19 Mayıs Gençlik, Spor bayramıdır. Hatırlarsınız ki, tam yirmi bir sene evvel büyük kurtarıcımız Atatürk bu gün Samsuna ayak basmış ve kurtuluş savaşına bugün başlamıştı. 21 Yılın yeni tarihimizde ve hayatımızda bu günün manası çok büyüktür.

Eğer Ebedî Şef Atatürk o gün Samsuna çıkıp ulusal savaşa başlamamış olsaydı, yurdumuz düşman ayağı altında çinenir, ne şehrimiz kahrıdı ne köyümüz..

Bu kutlu günün büyüklüğünü gençlere ve çocuklarınıza anlatın, bayram yapın, hep beraber aziz Atatürkün hatırası önünde saygı ile bir daha eğilelim. Sayın dayılar.

Karadayı

Yarınki Postalar

19/5/939 Cuma

Yarın sabah, saat 9 da ekispres tren postası gelecek, 10 da Savur, Midyat, Gercüş, İdil, Cizre; 11 de Nusaybin, Diyarbakır, Ankara, İstanbul ve Anadolu postaları gidecektir.

Başvekilimizin beyanatı

—Baş tarafı 1 nci sayfada—

eden büyük Britanya hükûmeti ile hükûmetimizin sulhu koruma yolunda yaptığı müşaverenin verdiği mes'ut netice; Avrupa muvazenesinde terazinin sulhu çeken tarafının ağır basmasını mümkün kılacaktır. Eğer sulh cephesinde birleşenler muhtar kalarak günün birinde harbe girmek mecburiyetini hissederlerse, ancak sulhu müdafaa ve muhafaza için bu harbi göze almış olacaklardır.

Enerjik ve büyük devlet adamı olduğunu her vesile ile ispat eden değerli Başvekilimizin her okudukça büyük bir inşirah ve kalb ferahlığı duyduğumuz beyanatının şu kısımlarını bir daha beraber okuyalım:

“Hükûmetimiz, milleti harp badiresinden azami imkânlarla uzak bulundurmanın en müessir çaresini yine sulh için birleşen memleketlerle harbi göze alarak sulh gayesinde teşriki mesai etmekte bulunmaktadır.”

“Müttefikimizle birlikte sulhu tutmayı, kimse'nin hakkına tecavüz etmemeyi umde bilen siyasetimizle hakların çinenmesine mani olmağa bütün gayretlerimizi sarfetmekte devam edeceğiz.”

“Fakat bir gün müşterek hak ve menfaatlerimiz ihlâl edilmek teşebbüsüne maruz kalsak, bize hakkımızın verdiği kuvvetle buna silâhla mani olmakta tereddüt etmeyeceğiz.”

Balkan yarım adasındaki müttefiklerimizle mevcut münasebetlerimizin samimiyetle devam edeceğini, Balkan misakındaki yerimizin değişmemiş olduğunu ve dostumuz Fransa ile de yakında bir anlaşmaya varacağımızı müjdeleyen hükûmetimize sulh yolunda daha çok başarılar diler, şükranlarımızı sunarız.

Siret Bayar

İngilterede askerlik işleri

Ankara 17 Radyo: İngilterede mecburi askerlik kanununa tevfiikan silâh altına alınacakların 15 Temmuzda çağrılacağı Avam kamerasında beyan edilmiştir.

Bir korkutmamı?

Paris 17 Radyo: Alman - İtalyan askerî anlaşmasının 22 Mayısta imzası bir korkutma teşebbüsü mahiyetinde telâkki edilmektedir.

Bulgaristan'a kredi açılıyor

Ankara 16 Radyo: Londrada çıkan bir gazete, İngiltere tarafından Bulgaristana beşyüz bin sterlinlik bir kredi açıldığını haber vermektedir.

Arnavutlukta

Ankara 17 Radyo: Arnavutlukta elinde silâh bulunanların bir aya kadar silâhlarını hükûmete teslim etmeleri hakkında bir karar çıkmıştır.

EKONOMİ

Ticaret Vekilimiz Almanyaya gidecek

Ticaret Vekilimiz Cezmi Erçin Alman iktisat Nazirinin Ankaraya yapmış olduğu ziyaretini iade ve aynı zamanda Almanya ile yapılan 150 milyon marklık kredi anlaşmasına aid bazı hususları tesbit etmek üzere yakında Berline gideceği haber alınmıştır.

Çürük Çoraplar üzerindeki tetkikler

İpekli kadın Çoraplarının çürüklüğünü gidermek için yapılan tetkikler bitmiştir. Çorapların sağlamlığını temin için kullanılan ipek ipiklerin azamî incelik derecelerinin tesbiti lüzumu neticesine varılmıştır.

Karabük

Fabrikalarının küşat resmi

Karabük fabrikalarının küşat resminin önümüzdeki Cumhuriyet bayramında yapılacağı ve fabrikanın daha önceden işlemeye hazır bir vaziyete geleceği memnuniyetle haber alınmıştır.

Suriye ve Lübnan

Suriye ve Lübnanın harp tehlikesi dolayısıyla hiç bir gıda maddesi ihraç edilmemesi karar altına alındığı Şamdan bildirilmektedir.

Çocuk

Çocuk Esirgeme Kurumu Genel merkezi tarafından çıkarılmakta olan (Çocuk) adlı derginin (136) Sayısı çıkmıştır.

Yurt yavrularının

sağlık, sosyal Kültürel durumlarının inkişafına hizmet eden bu kıymetli dergiyi çocuklara çocuklu ana ve babalara tavsiye ederiz.

RADYO

Türkiye Radyodifüzyon Postaları

Türkiye radyosu Ankara radyosu

Uzun Dalğa: 1648 m. 183 Kes. / 120 Kv.

Kısa Dalğa: 19,74 m. 15195 Kes. / 20 Kv.
31,70 m. 9465 Kes. / 20 Kv.

Bu günkü program

12,30 Program

12,55 Türk müziği — PI
13,00 Memleket Saat a-yarı, ajans meteoroloji haberleri

13,15,14 Müzik Karışık program—PI
18,30 Program

18,35 Müzik Neşeli müzik — PI

19,00 Konuşma Ziraat saati

19,15 Türk müziği Fasil heyeti

20,00 Memleket saat a-yarı ajans ve meteoroloji

haberleri

20,15 Türk müziği

21,00 Konuşma

21,15 Esham, tahvilât, kambiyo — nukut borsası fiyat

21,25 Neşeli plaklar—R.

21,30 Müzik Küçük Orkestra—Şef: Necip Aşkın

22,30 Müzik Romanlar ve saire — PI

23,00 Müzik Cazband PI

23,45,24 Son ajans, haberleri ve yarınki Program.

PIYASA

Buğday	2	75
Arpa	2	50
Un (Bir çuval)	620	
Dan	2	75
Nohut	6	
Mercimek	3	
Pirinç	22	
Sade Yağ	85	
Tere yağı	70	
Zeytin yağı	70	
Yün	35	
Deri	40	
Badem	18	
Badem içi	86	
Ceviz	18	
Ceviz içi	50	
Mahlep	30	
Mazi	19	
Kesme Şeker	35	
Toz şeker	31	
Kahve	118	
Sabun	42	
Çay	350	
Kuru üzüm	20	
Pekmez	15	
Bal	50	

Yılda (1) Lira

Her gün binlerce yavruyu senin yardımın, senin şefkatle sinenin de barındıran Çocuk Esirgeme kurumudur.

Yılda lira ve. Çocuk Esirgeme kurumuna üye ol.

19 Mayıs 939 Gençlik ve Spor Bayramı Şehrimizde nasıl Kutlulanacak

1 — 19 Mayıs 939 Gençlik ve Spor bayramı kutlulama töreni saat 10 da Park meydanında yapılacaktır. Sabahdan itibaren bütün cadde ve sokaklar, resmî gayri resmî müesseseler ve taşıma vasıtası bayraklanacaktır. Bütün dükkân ve mağaza vitrinlerin bugünün marşına uygun olarak süslenecaktır.

2 — Sabahleyin saat 9,5 ta Ortaokul talebeleri mekteplerinden ve Sporcular kulublarından hareket ederek Gazi ve Ortaokul bahçesinde toplanacak önlerinde bando olduğu halde millî marşlar söyleyerek hükümet meydanına gelecek oradan Park meydanına dönecekler krokiye göre yer alması alacaklardır.

3 — Tam saat 10 da Vali beraberinde Askerî

Komutan Halkevi ve Belediye reisi, Kültür direktörü ve Spor başkanı olduğu halde talebe ve Sporcuları selâmlayacak ve tribüne geçeceklerdir.

4 — Vali tribüne dönünce verilecek işaretle Türk bayrağı çekilecek talebe ve Sporcular bando ile bir ağızdan istiklâl marşını söyleyeceklerdir.

5 — 19 Mayıs gününün manası ve tarihi kıymeti Sporun hedefi hakkında Ziya Kılıçözlü ve bir talebe tarafından birer söylev vereceklerdir. Bu söylevler on dakikayı geçmeyecektir.

6 — Söylev biter bitmez resmî geçit başlayacaktır. Bu resmî geçide cinnastik şenliğine katılan talebe ile bütün Sporcular iştirâk edeceklerdir.

7 — Resmî geçidin hitamında talebe ve Sporcuların cinnastik gösterilerine başlanacak ve bu gösteriler bir saat bir çeyreği geçmeyecektir. Bunu Sporcuların atletik hareketleri takip edecektir. Bundan sonra talebe ve Sporcular muntazam alayla ve geçid saffile onuncu yıl marşını söyleyerek okullarına ve kulüblerine döneceklerdir.

8 — Tören bittikten sonra geçer ve mekteplilerden mürekkep bir heyet hastaneleri ziyaret edecektir.

9 — 20/5/939 günü Akşamı Halkevinde Ortaokul tarafından saat yirmi buçukta bir müsamere verilecektir.

10 — Bu Programın tamamı tatbikine Belediye ve Halkevi reisi, Kültür ve Emniyet direktörü de memurdur.

Cumhuriyet müddei Umumiliğinden

1/Haziran/939 tarihinden 31/5/940 tarihine kadar Mardin ceza evine lüzumu olan (yetmişbin kilo) ekmek 9/5/939 tarihinden itibaren 2490 sayılı kanununun 41 nci müddesine tevfiğe açık eksiltmeye konulmuştur. Bedeli muhammeni (6 kuruş elli santimdir) talip olanların teminatı muvakkatesi olan (367-50) lirayı makbuz mukabilinde malsandığına yatırılmak veya bu nisbette mez kûr kanunun 17 nci maddesinin B. C. D. fıkralarındaki yazılı teminatları ile yevmi ihale olarak tayin olunan 27/5/939 tarihine müsadif Cumartesi günü saat 8 de C. M. U. liği riyaseti altında müteşekkil komisyonu mahsusuna müracaatları ilân olunur.

Şartname akhamını talipler her vakit C. M. U. liğinden anlayabilirler.

12/15/18/22

Mardin İnhisarlar Müdürlüğünden

Mardin ve mülhakatı arasında yapılacak nakliyat için sürülen pey haddi lâyük görülmeyişinden ihalenin 13/5/939 dan itibaren on gün müddetle temdidine karar verilmiştir.

Taliplerin kanunî pey akçasını vezneye yatırmak ve bu bapta şartnameyi okumak üzere ihale günü olan 23/5/939 tarihinden evvel idaremize müracaat eylemeleri ilân olunur.

13 15-18 20

Yerli malı Kullanınız...

YURTDAŞ!

Türk evinin şerefli ananesi kilerdir.

Kavanoz, kavanoz reçelleri, şişe şişe şurupları olma-

yan bir ev, Çocuk-suz bir yuva kadar tatsızdır.

Bu güzel anane mizi yaşatalım.

Yuvanın saadet ve varlığını doğuran, Aile düğümünü kuvvetlendiren çocuktur Çocuğu sev. Sevmekten mahrum bakes yavruları da hatırla Yıldı bir lira ver Çocuk Esirgeme Kurumuna üye ol.

Ana

Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Merkezi tarafından çıkarılmakta olan (Ana) adlı derginin (15) Sayısı çıkmıştır Yurt yavrularının Sağlık, Sosyal Kül-

türel durumlarının inkişafına hizmet eden bu kıymetli dergiyi çocuklara çocuklu ana ve babalara tavsiye ederiz.

Yurddaş!

Kaçakçılık yapma!

YURTDAŞ!

Türk Hava

Kurumuna Yardım Et

Bu yardım en büyük bir yurd borcudur.

Yurtdaş!

Yurdun en uzak köşesindeki Yoksul Yavruların sağlığına erişebilmek için Yıldı bir Lira verip Çocuk Esirgeme Kurumuna Üye olalım...

Vakıflar Direktörlüğünden

Vakfı	Cinsi	Mevkii	Numarası	bir senelik muhammen bedel	
				Lira	Kuruş
Urkulu	Dükkân	Haffalarda	76	14	
Rahime seyyide	"	Attarlarda	27	17	
Rayhaniye	"	Zahire çarşısı	9	70	
Şakulu bey	Nısıf degirmen	Resül beydar		127	
"	Borç	Amrut köyü		60	
Haremeyin	Babissor hamamı	Savur kapu M.	7	1000	
Kildani	Dükkân	İnek çarşısında	142	45	
"	"	Şaar çarşısında	157	21	
"	"	Kayseri çarşısı	130	17	50
"	"	Birinci cadde	438	42	50
"	"	Yemenci	2	8	
"	Hane	Necmenttin M.	4	27	
"	Dükkân	Bakkallar	144	11	
"	"	Şehidiye M.	12	7	

Vakfa aid ve evsafı yukarıda yazılı hane degirmen ve dükkânların 13/5/939 tarihinden 23/5/939 gününde ihalesi yapılacağından 10 gün müddetle müzayedeye çıkarılmış olduğundan taliplerin vakıflar idaresine gelmeleri ilân olunur.

18/19/20/22